

Vau! Mä teen näitä ainakin satakymmentä!

LUOTO*
-koulutuksen kooste
opiskelijoiden toteuttamista
taideleikkikokeiluista
2022

*Luovaa toimintakulttuuria rakentamassa
- Lapsilähtöiset ja luovat toimintatavat varhaiskasvatuksessa



AMMATTIKORKEAKOULU
University of Applied Sciences



Pensselit luonnosta

Hanne Aurelius-Sulin

Toiminnan tavoitteet:

Luonnon tutkiminen ja löytämisen ilo. Rohkeus kokeilla.

Menetelmät:

Liikkuminen, tutkiminen, taiteellinen ilmaisu

Toteutus:

Lapsien kanssa keskustellaan miten ja millä voidaan maalata. Tarvitaanko maalaamiseen aina pensseliä vai voiko luonnosta löytyä jotain jolla voi maalata?

Lasten kanssa kävellään metsään ja jo matkan varrella katsellaan olisiko jotain millä maalata saatavilla. Matkalla metsään mukaan tulee aronian marjoja sekä kirsikoita.

Metsässä lapset keräävät maasta erilaisia materiaaleja (puiden tai pensaiden oksia ei katkota); käpyjä, kiviä, tikkuja, sammalta, heiniä, koiranputkia ja mustikoita. Mukana oli purkkivärejä ja paperia. Lapset saivat valita millä he maalaavat ja he olivat rohkeita kokeilemaa.

Myös matkalla löytyneillä marjoilla maalattiin. Rohkeutta vaati aronia marjoilla / kirsikoilla maalaaminen jotta marjan kuori menee rikki ja väriä tulee paperiin. Joillakin lapsilla oli rohkea ote ottaa ja räiskiä marjoja paperille. Maalaamista jatkettiin myös sisällä päiväkodissa.

Huomioita:

Lapset ovat innoissaan ja haluavat kokeilla monia luonnon pensseleitä ja marjoja. Joku lapsista halusi piirtää marjoilla perheensä, useimmat vaan maalasivat tai räiskivät marjoja paperille.



Hanne

Taidetta tabletilla

Essi

Toiminnan tavoitteet:

Tarinan luominen yhdessä sadutus-menetelmää mukaillen. Kaverin huomioiminen, yhteistyötaidot sekä kuunteleminen. TVT-taitojen harjoittelu sekä itseilmaisu monessa eri muodossa.

Menetelmät:

Draama, ilmaisu ja sadutus.

Toteutus:

Lapset jaettiin pienryhmiin ideoimaan omaa projektia. Ideana oli tehdä neljän hengen pienryhmässä pieni esitys, joka kuvattaisiin Clips-ohjelmalla. Ideoinnin tueksi esillä oli erilaisia materiaalivaihtoehtoja toteutusta varten, mm. muovailuvahaa, leluja, luonnonmateriaaleja ja askartelutarvikkeita. Pienryhmän lapset kertoivat lyhyen tarinan lapsista, jotka seikkailivat leikkipuistossa. Aikuinen kirjoitti tarinan ylös. Tarinaa luettiin muutamaan kertaan ja lapset saivat muokata sitä mieleisekseen.

Tarinan kertomisen jälkeen lapset pohtivat yhdessä miten haluavat tarinan esittää. Yksimielisesti päädyttiin nukkehahmoihin. Myös esityspaikan ja lavasteet lapset päättivät yhdessä. Pienen harjoittelun jälkeen aikuinen kuvasi esityksen clips-ohjelman avulla. Kuvaus suoritettiin useassa eri osassa. Videoinnin jälkeen katsoimme sen yhdessä ja harjoittelimme videon editointia. Lapset saivat mm. valita videon mieleisensä suodattimet, tekstit ja tarrat. Lopuksi vielä valitsimme videon taustamusiikit. Tarinan eri osiin käytimme eri musiikkeja ja suodattimia, jotta jokaisen ideat ja ajatukset tulivat kuulluksi. Video näytettiin lopulta muille ryhmän lapsille sekä lasten vanhemmille.

Idea syntyi lasten innostuksesta tehdä erilaisia esityksiä sekä tarpeesta tutustua yhdessä tabletin monipuolisempaan käyttöön.

Huomioita:

Tämän tekemiseen meni useampi päivä. Tehtiin aina se, minkä lapset jaksoivat kerralla keskittyä. Videoon voisi myös äänittää oman äänimaiseman esim. eri soittimia käyttämällä. Helppo käyttää eri ikäisten lasten kanssa.



Sadutuksesta elokuvaksi

Annika Parkkonen

Toiminnan tavoitteet:

Monipuolisen tekemisen yhdistäminen toimivaksi kokonaisuudeksi. Oman kädenjäljen ja mielikuvituksen näkeminen käytännössä. Yhdessä ideointi, yhdessä toimiminen ja ilon ja onnistumisen tunteen jakaminen. Hienomotoristen taitojen harjoittelu. VASU alueet: ajattelu ja oppiminen, kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, osallisuus ja vaikuttaminen, monilukutaito, arjen taidot, digitaalinen osaaminen.

Menetelmät:

Sadutus, ilmaisuuden monet muodot, saksien ja kynien käyttö, videointi- ja editointityökalun käyttö/siihen tutustuminen.

Toteutus:

Lapset keksivät yhdessä sadun. Niin sadun aihe kuin hahmotkin tulevat lasten aloitteesta. Satu kirjataan ylös sadusmenetelmää hyödyntäen. Mietitään, miten askarreltaisiin sadun ympäröivä maailma sellaiseksi, että sadun voisi esittää käytössä olevia leluja hyödyntäen. Pohditaan yhdessä eri askartelumateriaalien tuntua ja ulkonäköä, mietitään niiden soveltuvuutta "lavasteiksi". Keskustellaan tulevan teoksen äänimaailmasta; millaisia ääniä, musiikkia, kerrontaa valmiissa teoksessa voisi olla. Etsitään yhdessä sopivia musiikkipätkiä Spotify:n kautta.

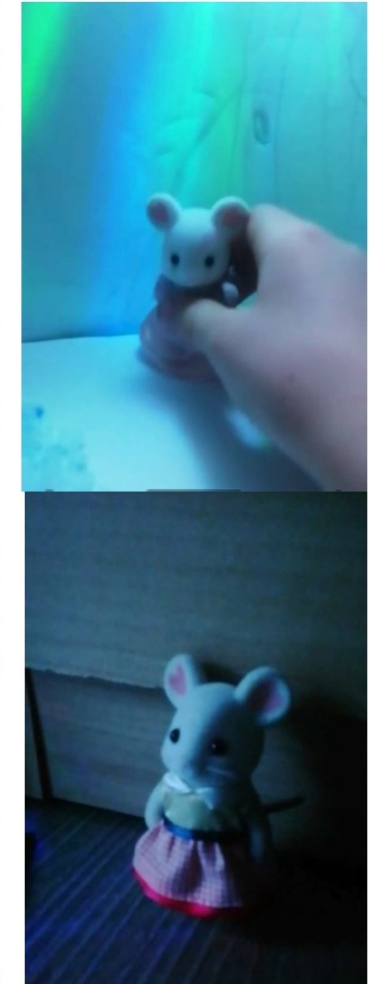
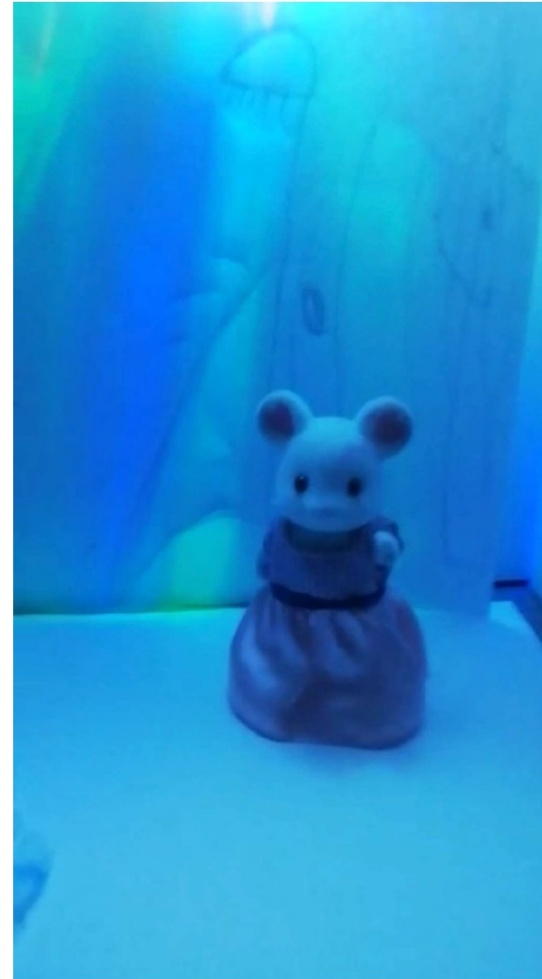
Käytössä on erilaisia ja erivärisiä papereita, pahvia, pieniä vaahtomuovin palasia, tusseja, vesivärejä ja akryylivärejä, kankaanpalasia yms. Haluamme hyödyntää hävikkimateriaaleja.

Lapset päättävät yhdessä, mistä materiaaleista lavasteet rakennetaan. Valitaan sopivat musiikit. Aikuinen auttaa sadun kirjoittamisessa ylös. Kun lavasteet ovat valmiina, esitetään ja videoidaan yhdessä keksitty satu leluilla esitettäväksi näytelmäksi. Kertojana toimii ryhmän 6-vuotias lukutaitoinen. Muut hoitavat "näyttelemisen", eli leluilla sadun esittämisen.

Lopuksi katsotaan valmis elokuvapätkä yhdessä. Tästä saatiin mukava muisto kaikille kotiin viemisiksi.

Huomioita:

Tehtävä soveltuu 2,5–7-vuotiaille lapsille soveltaen. Toteutus tehtiin pienessä perhepäivähoitoryhmässä, jonka lapset olivat 2,5-vuotias, kaksi 5-vuotias ja yksi 6-vuotias. Pienin osallistui enemmän lavasteiden rakentamiseen ja musiikin valitsemiseen omien taitojensa mukaisesti, isommat keksivät pääosin sadun (toki pienimmänkin ajatukset huomioitiin ja otettiin mukaan). Vanhin, lukutaitoinen lapsi luki yhdessä tehdyn sadun ääneen sekä videoi tuotoksen. Muut lapset leikkivät, eli esittivät "nukketeatterin". Aikuinen avusti editoinnissa ja musiikkien lisäämisessä, mutta lapset pääsivät itse kokeilemaan tätäkin. Käytimme myös aaltoprojektorin apuna elokuvan valotuksessa. Valmis elokuva oli nimeltään "Prinsessa Jäähiiri ja revontulet". Oheiset kuvat ovat kuvakaappauksia valmiista elokuvasta.



Kuvat: Annika Parkkonen

Ystävyys

Seija Lappalainen

Toiminnan tavoitteet:

Ystävyyden ja sovun edistäminen ryhmässä ja ystävänpäivän juhliminen

Ystävyyden viikko 😊

Menetelmät:

Keskustelut, laulut ja leikit ja askartelu.

Toteutus:

Ystävänpäivää voi juhlia koko viikon ja ottaa ystävyyden ja sovun teemaksi koko viikoksi. Viikon aloitus keskustelemalla ystävyydestä; millainen on hyvä kaveri ja millainen on "huono" kaveri. Jokaisen hyvien puolien esiintuominen.

Askartelimme suloiset rakkausrobotit (koska myös koneet ja robotit kiinnostivat) , ne esille seinälle hymyilemään ja kannustamaan.

Ystävänpäivänä huipennus eli ystävyyteen liittyvät laulut ja leikit (kierrän kuljen näin, mis on ystäväin, liinan hälle levitän ja poskeansa silitän, sä oot mun ystäväin 🎵 ja Disco, jossa saa heittäytyä vapaaksi ja villiksi . Ikuistettiin hienot hetket ottamalla valokuvia jokaisesta yksin ja yhdessä.

Huomioita: Tämä projekti toteutettu jo aiemmin. Ryhmässä 3-4 vuotiaita lapsia.



Seija Lappalainen

Syksyinen puu

Virpi Granström

Toiminnan tavoitteet:

Tutustuminen erilaisiin materiaaleihin joilla voi tehdä taidetta.

Keskustelu, toisten huomioon ottaminen, materiaalien jakaminen kaverin kanssa.

Vasun oppimisen alueista toteutuu:

Kielten rikas maailma (keskustelu, kysymykset, vastausten miettiminen).

Ilmaisun monen muodot (musiikin kuunteleminen, erilainen kuvantekotapa, välineet ja materiaalit).

Minä ja meidän yhteisömme (vuorovaikutus, eettinen ajattelu).

Tutkin ja toimin ympäristössäni (Havainnointi ympäristöstä, tutkiminen, hienomotoristen taitojen käyttäminen).

Ympäristökasvatus (tutkittiin puun rakennetta, luonnon kunnioitus)

Menetelmät:

Tutkiminen, havainnointi, keskustelu aiheesta, ilmaiseminen

Toteutus:

Keskustelimme ja mietimme mitä värejä puissa syksyllä on, miksi lehdet vaihtavat väriä? Mitä lehdille ja puulle tapahtuu kun lehdet ovat pudonneet maahan.

Keskustelu jatkui tutkimalla puiden ulkomuotoa, mikä on runko ja mitä oksat ovat ja miten ne kiinnittyvät puuhun.

Lapset valitsivat värit työhönsä, lisäksi tarvittiin foliosta tehty mytty, pumpulipuikko nippu (kumilangalla yhteen niputettuna), kapea maalipensseli ja sivellin.

Kävimme ensin yhdessä läpi kaikki välineet ja miten niitä tässä työssä käytetään. (pumpulipuikot aiheuttivat ihmettelyä, koska niitä käytetään ihan johonkin muuhun yleensä).

Työtä tehdessä soi taustalla Vivaldin Syksy (neljä vuoden aikaa).

Huomioita:

Akryylivärit ovat tosi vahvan tuoksuisia, joten hyvä tuuletus tilassa tarpeen. Onnistuu myös pulloväreillä.

Lapset olivat 3-4-vuotiaita. Lapset esittivät toiveen puunlehden tekemisestä.

Luoto-koulutus 2022 Laurea ammattikorkeakoulu



Unelmataloni

Maria Haukkajärvi

Toiminnan tavoitteet:

Omien haaveiden tutkimista, silmä-käsi koordinaation harjoittamista, eri materiaaleihin ja työskentelytapoihin tutustumista, kierrätyksen arvostamista

Menetelmät:

Käden koordinaation harjoitus, eri materiaalien yhdistäminen, tekemisestä iloitseminen, Wau-efektien luominen!
Kierrätysmateriaalin (maitotölkit) käyttö.

Toteutus:

Pohjana työskentelylle oli oman perheen ja oman kodin pohdinta. Tämän jälkeen jokainen sai miettiä kasvattajan avulla omaan mindmappiin, mitä tulee mieleen sanasta "Oma unelmien koti", kerroimme, että se saa olla minkäläinen vaan, kaikki ajatukset ovat sallittuja, jos saisit ihan itse päättää miltä kotisi näyttäisi, niin millainen se olisi? Missä olisi ikkunat, minkämuotoiset, entä ovi? Minkäväriset seinät ja katto, ja millainen katto olisi malliltaan?

Toteutimme talot pestyihin, kuivattuihin maitotölkkeihin ja asettelimme lapsille halutut materiaalit valmiiksi kauniisti esille. Oli tapetteja, liimaa, glitteriä, pullovärejä, kimaltavia teppejä, nappeja...

Toteutimme tämän 5-vuotiaiden ryhmässä ja kasvattajan apua toki tarvittiin paljon esimerkiksi kattojen muodon toteuttamisessa. Mutta ideat ja suunnitelma oli täysin lapsen omaa käden- ja mielen tuotosta. Lopuksi ihastelimme ilmassa lentäviä talojamme. Wauuu!



Lintuprojekti

Jenni



Toiminnan tavoitteet:

Lintuprojekti sai alkunsa meille tarjotusta Luontokoulun lintusaturetkestä sekä varaamastamme Lastenkulttuurikeskuksen lintuvarjoteatterista. Myös Helmet-kirjastojen satudiplomi "Lukulokki" inspiroi meitä. Halusimme rakentaa projektikonaisuuden näiden ympärille ja osallistaa lapsia ideoimaan, mikä heitä linnuissa kiinnostaa ja mitä jo linnuista tiedämme. Näiden pohjalta lähdimme kokoamaan projektiseinää aiheen ympärille ja sisällytimme Esiops:n sisältöjä toimintaan. Tavoitteina osallistuminen ja vaikuttaminen, ajattelu ja oppiminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, itsestä huolehtiminen ja arjen taidot, tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Menetelmät:

Taiteileminen, tutkiminen, liikkuminen, ilmaiseminen

Toteutus: Tässä muutamia esimerkkejä projektimme toiminnoista:

- Lukulokkien askartelu. Niihin liitetään aina sulka, kun on luettu kirja. 10 sulan jälkeen kirjastosta saa noutaa omalle lukulokille kruunun. Maalaisimme porukoissa voimaperille taustan linnuille. Harjoittelimme värien sekoittamista. Halukkaat tekivät myös pesän linnulle sekä koristeluja. Tutustuimme yhdessä lintujen pesintään.
- Lintujen euroviisut - äänestimme kauneinta linnunlaulua. Laitettiin eteen 0-3 lelua sen mukaan, mitä oli mieltä. 3, jos piti paljon. Laskimme lelut joka kierroksella ja saimme voittajan selville. Pelasimme myös 9 linnun bingoa, jossa oli niin linnunlaulu- kuin lintuvihjekierrokset. Huudettiin bingo, jos oli 3 vierekkäin, allekkain tai vinottain.
- Metsässä pohdimme, mitä linnut syövät ja vertailimme eroaako mm. kotkan ja talitaisen ruuat toisistaan. Sen jälkeen etsimme lakanalle luuppeja ja suurennuslaseja hyödyntäen erilaisia linnuille kelpaavia syötäviä.
- Ohjelmoimme matolla kotka saaliin eli maaoravan luokse. Maton eri lohkoihin sai asetella esteeksi kiviröykkiöitä, jotka kotkan piti kiertää. Sitten yhteistyöllä nuolimerkkejä käyttäen piti tehdä kotkan reitti. Seuraavalla kierroksella joku lapsista tuli kotkan paikalle ja hän sai kulkea kaverien tekemän reitin. Lapsilla vuoroja siirtää kiviröykkiöiden ja saaliin paikkaa, jolloin tehtävä muokkautui.
- Sibeliuksen musiikin tahdissa sai lähteä piirtämään paperille pitkä viivaa, joka kuvasi linnun muuttomatkaa kaarrokseen jne. Sen jälkeen lähdimme kulkemaan lintuina muuttomatkaa äsken piirretyn "muuttokartan" mukaan. Lopulta kerrottiin muille mihin muuttomatka suuntautui ja miten se sujui.
- Tutkimme erilaisia linnun muniä ja niiden värityksiä. Huomasimme, että munat ovat soikioita ja kuulimme mistä se johtuu. Teimme yhdessä reseptin mukaan taikataikinan, josta muovailimme soikioita muniä. Lopulta maalasimme ne sekä oikean linnun munan näköisiksi että minkälaisiksi vain, vaikka satulinnun muniksi. Valmiit munat tulossa pesään esille ikkunalle ja viereen lapsen itse tehty sadutus, joka kertoo munasta kuoriutuneesta linnusta. Sadutuksessa hyödynnetään tietokonetta.
- Papunetin saduista Ruma ankanpoikanen videotykillä katsottuna kankaiden ja patjojen päältä. Samalla keskustelua mm. kaveritaidoista, ulkopuolelle jättämisestä. Kettu ja korppi- sadun 6 satukorttia piilotettuna tilaan. Lapset etsivät ne ja laittavat numerjärjestykseen. Aikuinen kertoo sadun ja seuraavana lapset kertoivat sadun omin sanoin kuvakorttien avulla.
- Kiikarien askartelu vessapaperirullista ja erilaisista materiaaleista, kuten kankaanpaloista ja höyhenistä. Kiikarit mukaan pihalle ja retkelle tutkimista ja lintubongailua varten.
- Lasten spontaanisti keksityt lintuteatterit parvelta esitettynä. Lintuihin oli teipattu villanarut, jolloin ne lensivät upeasti.
- Lintuloruja, lintulauluja mm. "Höllää pöllö", jolloin keskustelimme levon merkityksestä.
- Jumppasalissa juttelimme, mitä lintuja Suomen metsässä voisi asua. Sitten pelastimme nämä linnut parempaan pesimispaikkaan kaupakeskusrakentamisen tieltä. Lapset siirsivät juosten yksi lintu kerrallaan kädessään uuteen pesimispaikkaan. Merkkikartiot toimivat lintuina, hulavanteet salin eri päädyissä vanhana ja uutena pesimispaikkana. Laskimme lopuksi montako lintua saimme pelastettua. Myös Kurki ja sammakot- liikuntaleikki on tullut meille tutuksi, jossa hyödynnämme soitinta.
- Etsimme lintukortin (sisälsi tavutetun lintulajin nimen sekä kuvan) avulla linnun alku- ja lopputavut tilasta. Toisella matolla alkutavut, toisella lopputavut. Kortti ja siihen liittyvät tavut asetettiin oikeassa järjestyksessä penkille ja haettiin nojatuolilta uusi kortti.
- Eteisen penkki- ja kaveripaikoille seinään kiinnitettiin kuvin eri lintulajeja. Kun on pukenut, saa nostaa pussista lintukortin ja se ohjaa penkillä odottelupaikan. Lapsi vie kortin itse palautuspussiin. Huomaamatta tuli opittua monta lintulajia ja lintujen ominaisuuksia vertailtiin; "Etsin joukosta pitkäpyrstöistä lintua -> haarapääsky", "Etsin sellaista, jolla on töyhtö otsalla -> töyhtötiainen"

Huomioita:

Toteutus oli 5-6v kaksivuotisten eskarilaisten kanssa, mutta sovellettuna pystyy toteuttamaan myös pienempien kanssa. Aiemmin projektia teimme ovat läheneet suoraan lapsilta, mutta onnistui näinkin, että inspiraatio tulikin retkikohteiden ja diplomin kautta. Lasten ideat ja kiinnostuksen kohteet ovat kuitenkin johdattaneet toimintaamme ja olleet vahvasti läsnä. Myös lasten spontaaneille ideoille on jäänyt tilaa.

Vau! Mä teen näitä ainakin satakymmentä!

-Nunnu- Mija Husar-Pihkala

Toiminnan tavoitteet: Rikastaa 4-5 –vuotiaiden ryhmäytymis- ja kotiutumisprosessia toimintakauden alussa. Lapset kiinnostuivat ihmisestä ja eri ammateista. Tutkimme ja pohdimme ammatteja sekä rakensimme projektia roolileikin ympärille. Kuvataiteen teema oli vahvasti mukana mm. lasten suunnittelussa eri ammateille (kauppias, kokki, poliisi, palomies, ninja, eläinlääkäri...) toimintaympäristöjä, roolivaatteita ja muuta tarpeista leikkiloihin. Lapset halusivat korostaa omaa lempiammatti-identiteettiä piirtämällä kuvat itsestään lempiammattiroolissa. Omaa kuvaa haluttiin hyödyntää lokeroaikojen, kenkätelineen yms. merkinä.

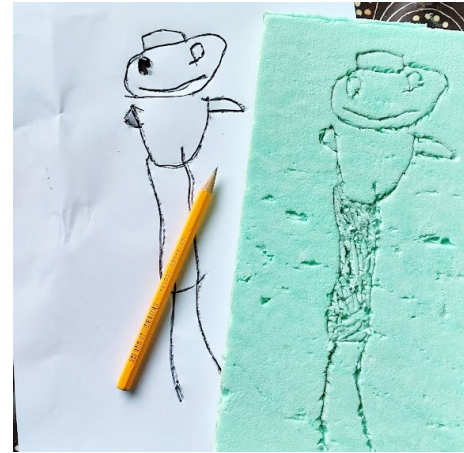
VASUsta nousee; Ilmaisun monet muodot; kuvallinen ilmaisu, esteettinen kokemus, kädentaidot. Minä ja meidän yhteisömme, tutkin ja toimin ympäristössäni, oppiva yhteisö, leikkiin kannustava toimintakulttuuri.

Menetelmät: Lapsen oma ilmaisu, luovuus, osallisuus, yllätyksellisyys, toistettavuus. Grafiikkaa press print –tekniikalla. Materiaaleina: Eristelevy, pullovärit, tela, paperia.

Toteutus:

- Piirrä omakuvan lempiammattissasi paperille tussilla.
- Kopioi tussausjälki painolevylle lyijykynällä, piirtämällä tussauksen päälle – jälki siirtyy melko vaivattomasti eristelevyyn. Poista paperi ja vahvista hieman viivoja. Voit lisätä tekstuuria pintaan esim. ”värittämällä” jonkun alueen lyijjällä. HUOM! Kuvan voi myös piirtää suoraan painolevyn tussilla ja vahvistaa sitten lyijykynällä tai neulepuikolla. *Tarkkana kuin porkkana!*
- * Valitse mieluista värit alustalle. Rullaa värit sekaisin telalla. Rullaa niin kauan, että kuuluu ritinää ☺. *Kuulitko?*
- Telaa maalia/ väriä painolevyn päälle. Laita maalia koko levyn alueelle. Tarkista, että viivat (lyijykynän jälki jää puhtaaksi). *Joko jännittää?*
- Paina paperi varoen painolevyn päälle. Hiero paperia hellästi kämmenellä/ nyrkillä. *Miltä tuntuu?*
- Nosta paperi ylös rauhallisesti. *Ihaille. **
- Toista ohjeesta tähtien väliä *-* niin monta kertaa kuin jaksat tai tarvitsee. *Lepää välillä!*
- Pese työvälineet vedellä ja tiskiharjalla. Painolevynkin voi pestä varovasti, jolloin voit jatkaa huomenna tai joskus toiste.

Huomioita: Ota riittävän pieni porukka kerrallaan painamaan. Eristelevy saattaa joutua hieman hiomaan, jos mahdollinen suojafolio pitää poistaa. Hionta sujuu kuitenkin helposti ja inspiroi lapsia. Muista hioa ulkona ja varata suoja- ja työvälineet (hanskat, maski?). Pienet yksityiskohdat voivat olla haastavia piirrettäviä painolevylle. Muista kannustus ja ratkaisukeskeisyys ☺ Tekniikka koukuttaa herkästi niin lapset kuin aikuisetkin!



Simpukoiden marmorointi

Ulla

Toiminnan tavoitteet: erilaisiin askartelu-/taidemenetelmiin tutustuminen, luonnon materiaalien käyttö askartelussa, luovasta toiminnasta ja yhdessä tekemisestä nauttiminen, hienomotoristen taitojen harjaannuttaminen, meri-teemaan tutustuminen

Menetelmät:

Käsillä tekeminen, ilmaisu

Toteutus:

Lapsi saa ensin valita tehtävää varten muutamia mieluisia simpukoita ja muutaman itselleen mieluisan värin, joita käyttää simpukoiden marmorointiin. Tässä käytettiin ohennettuja akryylivärejä, kun niitä sattui olemaan paljon kivoja värejä valmiina. Aikuinen annostelee partavaahdon isolle kertakäyttölautaselle, johon laitetaan pieni määrä kutakin toivottua väriä.

Lapsi sekoittaa värit partavaahtoon hammastikun avulla tehden esim viivoja ylhäältä alas. Kun väri on kauniisti levinnyt partavaahdon sekaan, laitetaan simpukka ulkokuoripuoli edellä vaahtoon sellaiseen kohtaan jossa väri hienosti levinnyt, annetaan olla hetki kunnes otetaan pois kuivumaan. Aikuinen avustaa lasta tässä tarvittaessa.

Valmiit kuivuneet kauniin väriset simpukat voi myös liimata esim aiemmin maalatulle pahville/ taulupohjalle ja näin saadaan hieno taulu.

Huomioita: Elintarvikevärit sopivat hyvin marmorointiin. Partavaahto voi aiheuttaa oireita aistiherkille hajun vuoksi. Tehtävä soveltuu parhaiten lapsille 3-vuotiaasta ylöspäin.



Kuvaajan nimi:
Ulla

Taikamaalaus mustikoilla

Marjut

Toiminnan tavoitteet:

Luonnosta ja sen antimista nauttiminen, hienomotoristen taitojen harjaaminen. Vasun alueet: ajattelu ja oppiminen, vuorovaikutus ja ilmaiseminen, osallisuus ja vaikuttaminen, itsestä huolehtimisen ja arjen taidot.

Menetelmät:

Liikkuminen, tutkiminen ja ilmaiseminen

Toteutus:

Tehdään lasten kanssa metsäretki. Tutkitaan ympäristöä, mitä kaikkea luonnosta voi löytää ja tunnustellaan yhdessä, miltä lasten löytämät asiat (esim. kivet, kävyt, sammal, lehdet) tuntuvat. Maistellaan mustikoita ja kerätään niitä yhdessä myös koriin työskentelyn jatkamista varten.

Päiväkodilla akvarellipaperille tai kartongille annostellaan kasa mustikoita, lapset saavat maistella marjoja sekä litistää niitä ja levittää mustikkasosetta paperille. Lopuksi ylimääräinen sose poistetaan ja työt jätetään kuivumaan.

Kuivuneiden töiden päälle lapset saavat maalata sitruunamehulla, maidolla sekä sooda- tai saippuavedellä, tutkitaan samalla, mitä mustikkamaalauksen väreille tapahtuu.

Huomioita:

Tehtävä soveltuu 2-7-vuotiaille soveltaen. Isompien lasten kanssa voi myös keskustella, miksi värit muuttuvat maalatessa (ph-indikaattori, maalaaminen hapoilla ja emäksellä). Tehtävän voi toteuttaa myös pakastemustikoiden kanssa. Vaatteiden likaantumista voi estää laittamalla leivinpaperia mustikoiden päälle litistämävaiheessa. Pienet lapset saattavat arastella marjoihin koskemista paperinkin läpi, apuvälineenä voi myös käyttää esimerkiksi lusikkaa. Ruokasooda kannattaa sekoittaa kuumaan veteen.



Mustikalla maalattua

Sini Soini

Toiminnan tavoitteet:

Moniaistinen tutustuminen kuvataiteisiin, myös kaikkein pienempien osallistaminen metsä-aiheiseen viikkoon.

Menetelmät:

Maalaaminen mustikalla akvarellipaperille.

Toteutus:

Mustikalla maalaaminen oli osa Metsämörri-viikkoamme, jonka toteutimme 0-3 –vuotiaiden ryhmässä. Klyseisellä viikolla halusimme tuoda metsän mahdollisimman laaja-alaisesti esiin kaikessa tekemisessämme ja kävimme paljon retkillä Kettu-maskottimme kanssa, lauloimme metsäaiheisia lauluja, keräilimme metsästä askartelumateriaalia, joista valmistimme metsän eläimiä ja jumppapäivänä toteutimme salissa eläinliikuntakorttien avulla metsäisen jumpan.

Mustikalla maalaaminen oli loistava lisä upeaan viikkoon ja antoi mahdollisuuden myös juuri vuoden täyttäneille osallistua ja päästä tekemään kuvataidetta materiaalilla, joka on niin turvallista että ei tarvitse aikuisen jatkuvaa ohjausta. Lapset innostuivat mustikalla maalaamisesta todella paljon ja silminnähdessä nauttivat kun saivat toteuttaa itseään.

Huomioita:

Tämä teki viikosta täydellisemmän ja vaikka ruoka-aineilla maalaaminen ei olekaan mikään uusi taideleikki-muoto, halusin muistuttaa muitakin siitä, että lapsille se on uutta! Tämä sopii myös kaiken ikäisille: itse maalasin omaan teokseeni päälle vesiväreillä mustikan lehtiä ja ihmettelin, miksi emme tee tätä joka kerta kun tarjolla on mustikoita tai punajuuriraastetta!



HAMAHELMIMOBILE

Tiina Jokelainen

Toiminnan tavoitteet:

Hienomotoristen taitojen harjaannuttaminen, pitkäkestoisen projektin tekeminen ja keskeneräisyyden hyväksyminen, sinnikkyuden ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen, luonnonmateriaalien hyödyntäminen, looginen ajattelu, tarkkuus, luovuus, osallisuus ja vaikuttaminen. Moniaistinen kokemus. Oman ja kaverin työn arvostus.

Menetelmät:

Luonnossa keppien tutkiminen, oman kepin valitseminen ja maalaus. Hamahelmien ja -alustojen valinnat sekä sommittelun toteutus

Toteutus:

Metsäretkellä havainnoidaan, tutkitaan ja valitaan luonnosta n.20-30cm mittainen irtonainen puukeppi, josta tulee hamahelmille ripustuspuu. Puukepit maalataan askartelumaaleilla.

Valitaan hamahelmi alusta erilaisista muodoista ja valitsemillaan hamahelmillä tehdään kuvioita oman luovuuden ja tarkkuuden mukaan. Kuvioita saa tehdä niin monta kuin haluaa.

Toteutus tehdään pienryhmissä, jotta tekeminen on rauhallista ja vuorovaikutus suhteita vahvistavalle keskustelulle jää hyvin aikaa. Taustalla rauhallista musiikkia. Projekti voi kestää viikkoja, jolloin valmista lopputulosta joutuu odottamaan. Tekeminen vaatii myös sinnikkyyttä, jos esim. keskeneräinen työ onkin vahingossa rikkoutunut ja työn joutuu tekemään uudestaan.

Aikuinen silittää leivinpaperin välissä kuviot valmiiksi. Kuviot kiinnitetään siimalla lapsen toivomaan kohtaan keppiin. Vaihtoehtoisesti lapsi voi itse kiinnittää kuviot kiinni keppiin narulla.

Valmiit mobilet ripustetaan roikkumaan ikkunan eteen, jolloin valo tulee kauniisti läpi kuvioista. Kokonaisuus tuo pitkäkestoisen projektin näkyväksi itselle, ryhmälle ja vanhemmille.

Huomioita:

Tehtävä sopii 3-7 vuotiaille lapsille soveltaen ikätasoisesti. Pienemmät lapset voivat valita suuremman kokoiset hamahelmet ja saada aikuisen tukea.



Muurahaisten maailma

Toiminnan tavoitteet:

Havainnoida muurahaisten elämää. Luonnonmateriaalien hyödyntäminen. Sadun maailmaan uppoutuminen. Ilmaisun ilo. Monipuoliset menetelmät.

Menetelmät:

Tutkiminen. Havainnointi. Kuuntelu. Ilmaisun ilo. Hienomotoriset taidot.

Toteutus:

Metsäretkellä on ihmetelty usealla kerralla isoa muurahaiskekoa. Yhdellä retkellä sinne keon viereen ilmestyi paketti, joka oli muurahaisten muorilta. Paketissa oli kirje, jossa Muori pyysi lapsia keräämään männyn neulasia.

Seuraavalla viikolla saimme päiväkotiin taas viestin Muurahaisten muorilta. Maalustehtävä; maalatkaa ateljeesta löytyvillä välineillä tausta hänen kodilleen. Välineinä oli mm. Vaahtomuovitöpöttimiä, traktori, auto, renkaita, maalausteloja ja tyhjiä pulloja. Pulloväreillä maalattiin akvarellipaperille taustat.

Kun taustat oli kuivunut, tuli uusi viesti. Nyt piti niistä lasten keräämistä neulasista liimailla muurahaiskeko sille maalatulle paperille. Lapset innolla levittivät liimaa ja jokainen omalla tyylillään kokosi muurahaiskekoa paperille. Jokaisesta keosta tuli omanlaisensa. Kekoihin lisättiin vielä tulostettuja pieniä muurahaisia, jokainen haluamansa määrän. Neulasten liimaamisen ajan taustalla pyöri isolta näytöltä youtube-videoita muurahaiskeon elämästä.

Huomioita:

Maalaaminen ilman pensseliä vaati joillain lapsilla vähän rohkaisua. Samoin neulasten liimaaminen vaati aikuisten ohjausta, rohkaisua että kerrankin saa käyttää liimaa ihan reilusti. Taustalla pyörivä video vei välillä huomioon itse liimaamistyötä, joten sen tarpeellisuutta tässä kohtaa olisi ehkä tarvinnut harkita paremmin.

Katja Koli



Kuva: Katja Tallqvist-Ketonen

Lettikäärme, askartelu ja näyttely

Kaisla Hasu

Toiminnan tavoitteet:

Opetellaan rauhoittumaan pöydän ääreen, hienomotoristen taitojen kehittäminen ja pitkäjänteisyys. Opetellaan keskustelua pöydän ääressä ja värejä. Vieraiden kielten opettelu, värit, englanniksi, sekä monikulttuurisessa ympäristössä lasten ja kasvattajien kotikielellä. Eläimiin, käärme ja mato, tutustuminen.

VASU:n alueet: ajattelu ja oppiminen, osallisuus ja vaikuttaminen, hienomotoriikka, monikulttuurisuus, digitaalinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Menetelmät:

Rauhoittuminen, keskustelu ja pohdinta, sekä ilmaisu.

Toteutus:

Asetutaan pöydän äärelle ohjaajan kanssa ja keskustellaan, että mitä ollaan alkamassa tekemään ja millä, käytössä eri väreissä muovailumassaa ja silmäksi sopivat askartelusilmät, tai vaikkapa napit.

Ensin päätetään, millä värillä ja miksi kukin haluaa käärmeensä tai matonsa, jos käärme tuntuu liian pelottavalta, tehdä. Voi valita lempivärejä, tai värit voi olla esimerkiksi oman maan lipusta, jos ryhmästä löytyy monikulttuurisuutta.

Kun värit on valittu, jokaisesta väristä muovaillaan pötkylät, samalla tapaa, kuin perinteisestä muovailuvahasta. Pötkylöiden valmistuttua, ne kiinnitetään käärmeen pääpuolesta toisiinsa kiinni, jonka jälkeen aloitetaan letitys/letitysharjoittelu.

Samalla voidaan myös keskustella valmistettavasta eläimestä, käärmeistä ja/tai madoista, ja minkälaisia eläimiä ne ovat ja kuinka ne esimerkiksi äännelevät tai liikkuvat ja missä niitä voidaan nähdä.

Kun letti on saatu valmiiksi, muotoillaan loppupää suipoksi hännäksi. Lopuksi painetaan tai liimataan käärmeelle silmät, muovailumassasta riippuen.

Sen jälkeen kuvataan käärmeet ja madot, sekä kirjoitetaan pieni kertomus käärmeestä ja sen väreistä, tai miksi valitsi juuri ne. Ja annetaan käärmeelle tietenkin nimi.

Annetaan kaverien kuivua 24h ja seuraavana päivänä voidaan pitää käärmenäyttely tai esittelykiertä lasten kanssa tehdyistä taideluomuksista.

Huomioita:

Ensisijaisesti varhaiskasvatuksessa lettikäärmetaiteilu on suunnattu 5-7 vuotiaille, eli viskareille ja eskareille, mutta on toimiva myös alakoulujen kuvaamataidon- tai käsityötunneille. Nämä kaverit sopivat myös hyvin vaikka isän- tai äitienpäivälahjaksi, taikka Halloween-juhlan koristeluksi, jos sen mukaan haluaa taiteilun ajoittaa. Luoto-koulutus 2022 Laurea ammattikorkeakoulu



Kuva: Kaisla Hasu

Pilvibongaus

Toiminnan tavoitteet:

Luonnon tarkkailua, digitaalista oppimista, kestävän kehityksen pohtimista. Tarkkaillaan pilviä ja kuvataan niitä tabletilla. Mietitään yhdessä miltä pilvet näyttää ja mitä ne muistuttaa. Jokainen näkee pilvien muodostelmissa eri kuvioita, eläimiä ja muotoja. Vertaillaan ja jaetaan omaa mielikuvaa. Keskustellaan mistä pilvet tulee ja minne ne menee. Mitä on pilvi ja mistä se koostuu? Oivalluksia ja paljon mielikuvaleikkiä.

Vasun alueet: ilmaisen monet muodot, tutkin ja toimin ympäristössäni, ajattelu ja oppiminen, digitaalinen osaaminen.

Menetelmät:

Liikkuminen, tutkiminen, ilmaisu

Toteutus:

Retkellä bongaillaan erilaisia pilviä. Tabletilla kuvataan ja pohditaan mitä pilvet muistuttaa.

Keskustellaan siitä mistä pilvet muodostuu, mistä ne tulee, voiko ne olla eri värisiä ja kokoisia? Mistä vesi tulee pilviin ja voiko niitä koskettaa. Miksi pilvet liikkuu joskus nopeasti ja mikä niitä taivaalla liikuttaa?

Keskustellaan luonnosta ja luonnon merkityksestä.

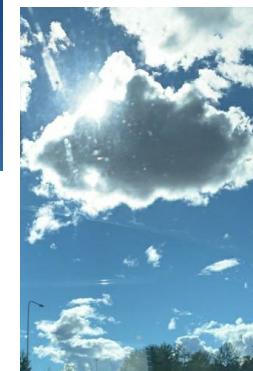
Lapset saavat askarrella omat pilvet, värittä ja leikata. Osa pilvistä täytettiin pumpulilla minkä sai maalata.

Huomioita:

Tehtävä soveltuu 4 – 6 vuotiaille lapsille. Päiväkodilla pienryhmissä vielä katsottiin kuvia ja halutessa niitä voi tulostaa.

Lasten toiveesta päiväkodin seinälle rakennetaan pilvilinna. Lapset saavat itse piirtää paperille eri muotoisia/värisiä pilviä ja niistä kootaan ”pilviseinä”. Pilvien sisälle kirjoitetaan lasten toiveita toiminnalle.

MK



Metsämatikka

Toiminnan tavoitteet:

Kuullun ymmärtäminen, havainnointia oma-aloitteisesti, ympäristön havainnointia, kehittää visuaalista hahmottamista, lukumäärien hahmottamista ja oikein kirjoittamisen taitoa.

Menetelmät:

Toiminnallinen tuokio: Liikkumalla, itse ilmaisemalla, muovailemalla, piirtämällä, etsimällä materiaaleja ja rakentamalla luovasti.

Toteutus:

Aloitus sisätiloissa. Luetaan tarina kolme seikkailujen eskari kirjasta. Keskustellaan tarinasta ja katsomme aiheeseen liittyvää kuvaa. Lapset saavat vastata kysymyksiin ja havainnoida kuvaa kysymyksien kautta.

Ennen kuin siirrymme muovailemaan otamme pienen jaloittelun ja lapset saavat etsiä ryhmätilasta asioita joita on kolme.

Siirrymme harjoittelemaan päydän ääreen muovailemalla numero kolmea. Näytän ensin mallia ja anna pieniä vinkejä miten numero kolme voisi syntyä muovailemalla, lisäksi malli on pöydällä.

Kuvaamme muovailuvahasta syntyneet kolmoset ja vertailemme lasten kanssa näyttääkö samalta, onko kolmonen oikein päin.

Jatkamme tuntia ulkona. Ensin lapset saavat etsiä tukevan kepin kynäksi. Sen jälkeen menemme koulun hiekkakentälle harjoittelemaan piirtää numero kolme hiekkaan.

Seuraavaksi jaan jokaiselle lapselle oman puukehyksen ja annan erinlaisia tehtäviä, miten rakentaa numero kolme puukehysten sisälle.

Tehtävät: Rakenna kävyistä nro.3, keltaisesta, kovasta, piikikkäästä, ja kepeistä.

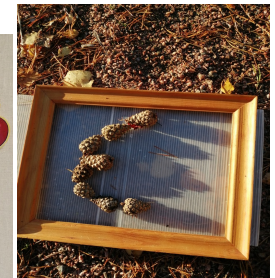
Dokumentoin lasten kolmostaulut ja katsoimme lopuksi yhdessä minkälaisia kolmosia lapset saivat aikaan.

Huomioita:

Jos lapsen on vaikea päästä alkuun tehtävässä kerätä itselle tehtävän kuvaavia materiaaleja niin aikuinen voi antaa vinkejä paikoista mistä kyseistä materiaalia voisi löytyä ja kannustaa lasta oma-aloitteeseen etsimiseen tai voi etsiä myös kaverin kanssa ja kysyä vinkejä kaverilta.



Kristiina Koskela-Turpeinen



Soittimien tekeminen luonnonmateriaalista

Toiminnan tavoitteet:

Luonnon monipuolisuuden arvostus. Havainnointi ja motoristen taitojen harjoittaminen.

Menetelmät:

Liikkuminen, tutkiminen ja havainnointi .

Toteutus:

Lasten kanssa mentiin metsään jossa valittiin paikka missä on paljon oksia. Mietittiin millainen puun oksa sopii mm. paksuus ja onko kaarnaa, lasten piti etsiä sellainen jossa ei ole yhtään kaarnaa. Samalla kokeiltiin tuleeko ääntä kun keppejä koputtaa. Myös pituutta pohdittiin lasten kanssa mitä on sopiva.

Lapset ehdottivat myös keppien maalausta kun kuivuvat.

Huomioita:

tehtävä soveltuu yli kolmevuotiaalle toki aikuinen tukee iän mukaisesti. Pitää tarkistaa että on turvallinen paikka missä sahata.



Emilia Fernandez



Metsäorkesteri

Sonia L

Toiminnan tavoitteet:

Yhteistyö, mielikuvituksellisuus, luovuus

Menetelmät:

Aikuisen näyttämä malli ja sanallinen ohjeiden anto.

Toteutus:

Metsäretki läheiseen metsään, jossa pidetty musiikkituokio. Aluksi ohjeistettu lapsia etsimään luonnosta kaksi asiaa (esim. kivi, oksa, käpy). Tämän jälkeen lapset saavat "viritellä" ja kokeilla soittimiaan sekä kuulostella minkälainen ääni omasta soittimesta tulee.

Tämän jälkeen laulettu yhdessä (lapsen nimi) "Samppa tässä soittaa- soittaa-soittaa, Samppa tässä soittaa keppejä..."

Jonka jälkeen kyseinen lapsi saa soittaa soittintaa. Näin käydään koko ryhmän lapset ja heidän soittimet läpi. Tällä tavoin jokainen lapsi pääsee esittelemään omaa soitintaan ja muuta ihastella minkälainen ääni sieltä tuleekaan. Lopuksi laulamme että kaikki mukaan soittamaan, jolloin kaikki saavat yhdessä soittaa.

Toinen laulumme on "Kaksi pientä peikkolasta" ja laulun kohdalla missä sataa vettä ropisee, lapset pääsevät soittamaan omaa soitintaa. Lauluhetken lopuksi laulamme ja leikimme yhdessä "Suljen ihanan soittorasian". Ennen lähtöä pois metsästä kuuntelemme vielä mitä kaikkia ääniä metsässä kuuluu ja lapset saavat ottaa mukaansa omat soittimensä seuraavaa hetkeä varten. Päiväkodilla voimme vielä maalata soittimista mieleisen väriset.

Huomioita:

Metsässä lapset lähtivät innoissaan tutkailemaan lähiympäristöä ja metsän tarjoamia ihmeitä. He etsivät mielenkiinnolla mitkä asiat sopisivat soittimiksi. Lapsia kiinnosti myös kovasti minkälainen ääni erilaisia asioista tulee. Oman vuoron odattominen sekä toisen kuuntelu oli ajoittain haastavaa. Sekä välillä ei maltettu antaa muille soittovuoroa. Mutta kaikenkaikkiaan kaikille jäi päällimmäiseksi ilo, innostus näyttää omaa soittamistaan! 😊



Kuvaaja : Sonia Liukkonen

Värietsivät

Tavoitteet: Havainnoida luonnosta syyskuussa löytyviä värejä ja värisävyjä. Lajitella löytöjä, nimetä värejä. Harjoitella peitevärinapeilla maalaamista, värisävyjen sekoittamista. Inspiroida ja rentouttaa lapsia luonnossa tapahtuvan taideleikin avulla.

Käytetyt menetelmät: Liikunta, leikki, maalaaminen, kirjan lukeminen ja musiikin kuuntelu

Toiminnan kuvaus: Päivä 1. Virittäytyminen. Lapsiryhmän kanssa retkeiltiin syyskuiseen luontoon, tutulle metsäpaikalle. Jakaannuttiin puoliryhmiin (molemmissa ryhmissä 6 lasta ja 1 aikuinen). Toinen puoli kokoontui kupolitelttaan lukemaan kirjan Purkissa. Kirjassa vahva värikäs kuvitus, sateenkaari ja tarina ystävydestä, joka ei katkea pitkänkään välimatkan takia. Toinen puoliryhmä löysi ryhmän Retkiketun kangaspussin kera. Pussista löytyi puinen sateenkaari sekä viesti lapsille, että kettu tarvitsisi apuamme löytääkseen metsästä sateenkaaren värejä. Lapset etsivät värejä maastosta ja toivat niitä ketulle nähtäväksi valkean kangaskassin päälle. Sitten vaihdettiin, etsijät pääsivät satuhetkelle, ja kirjan kuunnelleet etsimään värejä.

Päivä 2. Taideleikki. Seuraavana päivänä ryhmän kanssa retkeiltiin taas tutulle metsäpaikalle. Tällä kertaa kuuden lapsen puoliryhmät pääsivät taideleikkituokiolle kalliolle. Palauteltiin mieliin Retkiketulle löytämäämme värikirjoa ja sitten lapset saivat valita itselleen mieluisan maalauspaikan ja ryhtyä etsimään syyskuisia värisävyjä yksittäisistä tyhjen viilipurkkien pohjalle laitetuista peitevärinapeista. (Punaisesta, sinisestä ja keltaisesta kustakin kaksi sävyä, yhteensä 12 värinappia.) Lapsia rohkaistiin kokeilemaan värinappeja yksittäin ja yhdistelminä. Vaihtelemaan värinappipurkkeja keskenään. Muistutettiin, ettei tänään tarvitse maalata mitään esittävää maalausta, nyt saa keskittyä väreihin, värisävyihin, eri voimakkuuksiin ja värikaverien etsintään. Keltaiselle koivunlehdelle, liilalle mustikanlehdelle, ruskealle neulaselle, vihreälle havulle kavereita? Kannustettiin hakemaan luonnosta malliksi joitakin kiinnostavia värejä/sävyjä, jos mieli teki.

Huomioita: Lapset uppoutuivat toimintaan hyvin. He olivat keskittyneitä ja vaikuttivat nauttivan. Ilmapiiri oli tavoitellun luova ja leikkilinen. Maalatessa toinen puoliryhmä leikki olevansa tutkijoita ja aikuinen sai olla professori. Värejä maastosta etsittäessä lapset etsivät värejä itsenäisesti, mutta kumpikin ryhmä innostui tekemään pienen yhteisen seikkailun, etsimään värejä tutkimusryhmänä aikuisen kanssa hieman sivummaltakin. Maalatessa vallitsi hyvä työrauha, mutta lapset myös jakoivat oivalluksiaan sekä kyselivät toisiltaan neuvoa. Miten saa oranssia? Ja jos jonkun työn päälle tuli hämähäkki tai muu hyönteinen, kaikki saivat tulla katsomaan. Molemmille ryhmille soitettiin hetki myös Vivaldin vuodenaikojen Syksyä. Luonnossa äänimaisema itsessään oli hieno sekin, tuuli suhisi, kuului lintuja ja tihkusade välillä pienesti ropisi. Sade jätti myös hienoja jälkiä maalauksien pinnoille. Maalauksista tuli upea osa taidenäyttelyä, jonka pystytimme ryhmätiloihimme vanhempainilta varten.

Luoto-koulutus 2022 Laurea ammattikorkeakoulu



Värileikki

Toiminnan tavoitteet: Tutustaan perus- ja väliväreihin, elämyksellisyys yhteistyö. 3-5vuotiaat lapset. (lähtökohta; vasukeskusteluissa tullut esiin ettei osa lapsista osaa nimetä värejä).

Menetelmät: 1 Pulloväreillä käsin maalaten. 2 Draama; värikokeiluja pipetillä, lapsilla valkoiset työtakit + tutkijan työvälineet, ohennetut perusvärit+pipetit, tehdään pareittain tyhjään suklaarasiaan värikokeita. 3. Maistellaan perus/väliväriskaalan värisiä makuja (sitruuna, porkkana, puolukka, viinirypäle, mustikka, kiivi)

Toteutus: A3 kokoinen litoposteripaperi pöydälle, toiselle puolelle keltaista pulloväriä ja toiselle punaista- 2 lasta maalaa vastakkain käsin- taustalla vivaldin syksy. Aikuinen kannustaa maalaamaan koko paperin. Pyydän lapsia kätelemään pöydän yli ja näin saimme oranssia, jota on syntynyt myös maalauksen keskikohdalle, jossa lasten maalaama sekoittuu. Värit nimetään ja ihastellaan uutta väriä. (toistetaan seuraavina päivinä myös sin+pun, sin+kelt. – näissä ei musiikkia taustalla)

- Kauniit paperit käytetään yhteistyöhön; väripuuhun leikataan runko ja oksia jossa, syksy, talvi ja kevät oksat ... väripuusta tulee tausta satumetsäleikkiin.

Huomioita: Lasten oivallukselle jäi riittävästi tilaa, kaikki lapset uskalsivat maalata käsin, maalaaminen oli elämys ja lasten innostus ja ilo näkyi. Draamatyöskentely; pienellä tarinalla tutkijan apulaisista ja rekvisiitalla sai innostunutta ja keskittyntä työskentelyä aikaan, lopulta löytyi se ruskeakin väri. Maistelu oli lasten mieleen, osa uskalsi arvuutella silmät kiinni maun perusteella väriä... Saman toistaminen oli kivaa, ensimmäisellä kerralla uusi väri oli oivallus, toisella kerralla sitä jo arvuuteltiin, kolmannella kerralla yhtä iloinen ja odotettu löytö. Kiva yksinkertainen projekti, joka jatkuu ja josta jää näyttävä lopputulos sekä moniaistinen elämys lapsille. (puu ei ole vielä valmiina).

Seuraavaan kertaan voisi etsiä maalausmusiikkia myös pun+sin ja sin+kelt nyt ei ehtinyt tätä valmistella.



Sari Siiteri

Tehtäväkortit luonnossa liikkumiseen

Päivi Miiluniemi

Toiminnan tavoitteet: Luonnossa liikkuminen, luonnon materiaalien käyttäminen liikkumisen mahdollistajana, ohjeiden mukaan toimiminen, havainnoiminen, luokitus (iso-pieni, kevyt-painava, kehon osat, värit jne), ryhmässä toimiminen, osallisuus, onnistuminen, liikunnan ilo

Menetelmät: Liikkuminen, havainnoiminen, luonnon materiaalien kerääminen (&kertaaminen, että lehtiä, oksia jne ei revitä elävistä puista)

Toteutus: Mennään metsään aiemmin tehtyjen ohjekorttien kanssa.

Viimeksi me käytimme kortteja seuraavasti:

Aikuinen pitää kädessään korttinippua, josta lapset vuorotellen saavat ottaa kortin. Ensinnä katsotaan yhdessä mikä kuva kortissa on –joskus pitää ehkä lukea kortissa oleva teksti, että tehtävä selviää © Kun tehtävä on selvillä, jokainen suorittaa sen. Tehtävä voi olla esim. Etsi jotain, joka on suurempi kuin sinun kämmenesi. Kun kaikki ovat sen löytäneet niin tarkastellaan kaikkien löydökset, mitä on löydetty ja miten erilaisia löytöjä ollaan tehty. Tämän jälkeen seuraava lapsi ottaa kortin jne.

Kortteja voi käyttää monin eri tavoin riippuen lasten ikäajaukasta, vireystasosta, vuodenaikasta yms. Kortit voi levittää maahan kuvapuoli alaspäin, kortteja voi piilottaa metsään, kortit voi olla lapsen kädessä ym ym.

Huomioita: Samalla tyylillä voi tehdä erilaisia ohjekortteja, teemoja on lukemattomia. Itselläni on kortteja mm. eri-ikäisille lapsille, lukumääriin keskittyviä, erilaisiin liikkumistapoihin keskittyviä, värikortteja, lajittelukortteja jne.



Kuvaajan nimi:

Luonnollisia yllätyksiä

Magdalena Noncheva

Toiminnan tavoitteet:

Tavoitteena on tehdä luontoa lapsille tutummaksi leikin, maistamisen, tutkimisen ja itsensä toteuttamisen kautta. Hyödynnäimme lapsen luontaista kiinnostusta ympäristöön ja tarjoamme erilaisia mahdollisuuksia ymmärtää ja oppia uutta tai mahdollisesti tutumpaa luontoon liittyvää.

VASU-alueet: Ajattelevuus ja oppiminen, Osallistuminen ja vaikuttaminen, Vuorovaikutus ja ilmaisu, Kulttuuriosaaminen, Itsehoito ja arjen taidot, Monilukutaito, Tutkimus

Menetelmät:

tutkimus, ilmaisu, ympäröivään maailmaan tutustuminen, motoriset taidot.

Toteutus:

Päivä alkaa jokaisen lastenryhmän toimistosta. Aamuympyrään rakennetaan ryhmän valinnan mukaan aamuympyrän seinä, jolle sijoitetaan lapsen oma eläinhahmo. Voit luoda tunnelmaa luontoaiheisella laululla. Lapsilta voidaan kysyä erilaisia asioita luonnosta, jotka he saattavat jo tietää, tai mitä ajatuksia luonto heissä herättää.

Sen jälkeen ryhmät lähtevät katselemaan läheiseen metsään. Ensimmäisessä osiossa on kuusi luonnonmateriaaleja sisältävää purkkia, joita lapset koskettavat sormillaan katsomatta purkkia. Toisessa pisteessä on kuvia ja eläinten jälkiä, ja jokaisen jäljen takana on riimi, jossa yrität tunnistaa, mitkä eläimen jäljet saattavat olla kuvassa. Kolmannessa pisteessä on syksyn sato - mustikoita, karpaloita. Neljännen merkin kohdalla lapset voivat järjestellä luonnonmateriaaleja yhteiselle laudalle, joka on kasattu hiekkakentälle. Tämä taideteos on ikuistettu valokuvauksen avulla. Viidennessä ruudussa on erilaisia piirroksia eläimistä. Yrität liikkua lautojen välillä matkimalla tätä eläintä ja antamalla ääntä, jos haluat. Kuudennessa ja viimeisessä kirjanmerkissä lapset rakentavat luonnonmateriaaleista teltan, jossa lapset voivat leikkiä ja kertoa tarinoita.

Toiminta dokumentoidaan valokuvilla, mikä auttaa iltapäivällä, niitä katsomalla voimme yhdessä keskustella, mitä jäi mieleen toiminnasta ja mitä hyvää siinä oli.

Huomioita:

Kohderyhmänä 1-6-vuotiaat lapset. Toiminta sopii myös isommalle ryhmälle sovellettavaksi erilaisiin tarpeisiin. Toimintaa olisi mahdollista tehdä muun ikäisten ihmisten kanssa. Toimintaa suunniteltaessa otetaan huomioon tarpeet ja taidot, lapset voivat osallistua arviointiin.

Luonnollisissa leikissä on pyritty kehittämään ratkaisuja, jotka mahdollistavat erilaisten tukitarpeiden omaavien lasten osallistumisen heille sopivalla tavalla. Tätä edellyttää myös 1.8.2022 annettu varhaiskasvatuslaki. Päiväkodissa on lapsia, jotka eivät osaa suomen kieltä. Heille toimintaa tuetaan valokuvilla, henkilökohtaisemilla ohjeilla ja kääntäjäsovelluksella.



Keppikaverit

Taideleikkikokeiluna toteutin keppikaverit päiväkotiryhmäni kanssa. Ryhmän lapset ovat 5-vuotiaita eli viskareita. Keppikaverit ovat kepeistä tehtyjä hahmoja. Ensin etsimme sopivat kepit ja sen jälkeen kieritimme niiden ympärille erivärisiä lankoja. Lopuksi keppikavereille piirrettiin kasvot.

Projekti jatkuu niin, että keppikavereille keksitään nimet ja tarinat. Tämä tapahtuu lapsia saduttamalla. Keppikaverin tiedot ja satu kirjataan paperille sellaisina kuin lapsi ne kertoo.

Viimeinen osa projektia on näytelmät. Lapset saavat keksiä joko yhdessä tai yksin omat näytelmät keppikavereiden kanssa. Aikuiset auttavat järjestelemään esiintymispaikan ja näytelmäharjoitukset. Näytelmät voidaan esittää ryhmän toivomalle yleisölle.



Lehtitaide

Elisa Levomäki

Toiminnan tavoitteet:

Yhdistää luontoretki taiteeseen sekä käyttää useampaa työvaihetta eri päivinä.

Menetelmät:

Maalaus laimennetulla pullovärillä, lehtien teippaus, lehtien ympäristön tuputtaminen maalilla ja suihkepullolla värin suihkutusta.

Toteutus:

Keräsimme pienryhmäni kanssa kävelyretkellä erikokoisia ja näköisiä lehtiä. Ensimmäisenä päivänä lapset saivat valita minkä kokoisen työn haluavat tehdä ja maalasivat sen valitsemallaan värillä. Väri oli peruspulloväri, jonka laimensin vedellä. Toisena päivänä lapset valitsivat haluamansa määrän lehtiä, jotka teipattiin työhön, sen jälkeen niiden reunat ”tuputettiin” vaahtomuovista tehdyllä tuputtimella. Lopuksi lapset saivat suihkuttaa suihkepullolla työhön haluamaansa väriä. Kuivuttuaan töistä tuli hauskat, ja jokaisesta erilainen.

Huomioita:

Oli hauska tehdä vähän erilainen taideleikkikokeilu. Lapset tykkäsi kun sai monena päivänä jatkaa omaa teosta. Huomasin että tuputtaminen oli osalle haastavaa, ja näin ollen kaikkiin töihin ei jäänyt selkeitä lehden muotoja, mutta ei se lapsia haitannut, pääosassa oli hauska tekeminen. Suihkepullo oli hitti, sitä käytän jatkossakin.



SYKSYN ASKARTELU LUONNONMATERIAALISTA

Magdalena Noncheva

Toiminnan tavoitteet:

Tavoitteena on tehdä lapsille luontoa tutummaksi leikin, tutkimuksen, itsensä toteuttamisen ja kokeilun kautta. Luonnonmateriaalien käyttö kehittää lasten mielikuvitusta ja antaa luovia mahdollisuuksia esiintymiseen. Luonto on luonnollinen paikka ammentaa tietoa ja tietoa, joka yhdistää ne todellisiin paikkoihin, esineisiin ja kasveihin säilyy mielessämme loppuelämän.

VASU-alueet: Ajatteleminen ja oppiminen, Osallistuminen ja vaikuttaminen, Vuorovaikutus ja ilmaisu, Kulttuuriosaaminen, Itsehoito ja arjen taidot, Monilukutaito, Tutkimus

Menetelmät:

tutkimus, ilmaisu, ympäröivään maailmaan tutustuminen, motoriset taidot.

Toteutus:

Ryhmässä on 2-5-vuotiaita lapsia. Tavoitteenani oli, että jokainen lapsi teki kuva puusta luonnollisista luonnonmateriaaleista. Mielestäni varhaislapsuudessa lasten hyvinvoinnin ja kasvatuksen edistämiseen tähtäävän sosiaalipedagogiikan käyttö on erittäin myönteistä.

Metsäretki tapahtuu jonakin viikonpäivänä, jolloin suurin osa ryhmästä on paikalla. Tutustumme eri puihin, jotka ovat lähimetsässä, päiväkodin vieressä, keräämme pudonneet lehdet maasta ja nimeämme ne. Lapset saavat mahdollisuuden tutkia, tarkkailla ympärillään olevaa luontoa ja tutustua syksyn väreihin ja lehtiin. Meillä oli syntyneet tosi mielenkiintoista keskustelua. Lapset keräävät itse lehdet, joista he tekevät kuva puusta. Jokainen lapsi kerää vain tarvitsemansa luonnonmateriaalit (kepit, lehdet) ja päättää minkä väriset puu ovat (punaiset, ruskeat, keltaiset lehdet).

Oman kuvan tekeminen oli tarkoitus järjestää oman ryhmän askartelutilassa. Sen tekemiseen oli suunniteltu aikaa 20-30 minuuttia. Lapset itse maalavat paperin pohjaan oliopastelliilla ja sen jälkeen liimaavat luonnonmateriaalit.

Teokset sijoitetaan päiväkotiin seinällä joista kaikki voisivat näkeä. Toisena päivänä miellä tuli myös teoksien arvostus kierroksen, jonka kautta halusimme näyttää lapsille, että jokainen työ on sellaisenaan tärkeä ja merkityksellinen.

Huomioita:

Käsityötä varten jaamme ryhmän kolmeen alaryhmään, jotta jokainen lapsi saa tarvittavaa huomiota, tukea ja ohjausta. On tarpeen rakentaa rauhallinen työilmapiiiri. Kaikkeen toimintaan osallistumisen tulee olla vapaaehtoista ja jokaista lasta on tuettava osallistumaan.

Ryhmässämme on lapsia, jotka eivät osaa suomen kieltä. Siksi tuemme heidän osallistumistaan toimintaan, käytämme tukena erilaisia kuvia tai käytämme muuta kieltä selittämään tilannetta tai sitä seuraavaa toimintaa. Myös erilaiset esimerkit ryhmän lapsista toimivat tukena ja ohjauksena eri toimiin.



Syystaulu

Janice

Toiminnan tavoitteet:

Yhdessä tekeminen (osallisuus) ja luonnossa liikkuminen. Tutustuminen syksyiseen ympäristöön. Kielen tukeminen ja itse tekeminen. Tehtävässä toteutuu VASUN seuraavat oppimisen alueet: kielten rikas maailma, ilmaisun monet muodot, minä ja meidän yhteisömme, tutkin ja toimin ympäristössäni ja kasvan, liikun ja kehityn.

Menetelmät:

Liikkuminen, kieli, vuorovaikutus, tutkiminen, ilmaisu, osallisuus,

Toteutus:

Liikutaan lasten kanssa luonnossa. Ihaillaan ja ihmetellään syksyn merkkejä ja värejä. Tutkitaan luonnosta löytyviä kasveja ja materiaaleja. Kerätään yhdessä, esimerkiksi värikkäitä lehtiä ja keppejä. Lasten kanssa keskustellaan ja nimetään. Havainnoidaan ympäristöä yhdessä.

Kerätystä luonnon materiaalista voi tehdä, esimerkiksi värikkään syksyisen taulun.

Taideteokset ripustetaan seinälle lasten ulottuville.

Huomioita:

Idea sopii sekä taaperoille että vanhemmille lapsille. Sitä voi muokata lasten iän mukaan.



Kuva: Tallqvist



Virpi Lindqvist



Virpi Lindqvist

TAIDELEIKKIKOKEILU

Virpi Lindqvist

Toiminnan tavoitteet:

Vesivärien käyttö monipuolisesti. Puhallusharjoitus. Värien keinuttelu paperilla. Hienomotoriikka-harjoitus.

Lapsilähtöinen värien valinta. Osallistuminen ja vaikuttaminen. Rauhallinen musiikki taustalla tuo positiivista ja turvallista mieltä lapselle.

VASUn alueet: ajattelu ja oppiminen, ilmaisuuden monet muodot, osallisuus, kielten rikas maailma (sanallistaminen ja keskusteleminen), minä ja meidän yhteisömmme. → Meillä on ollut pienten ryhmässä tunnekortit nyt uutuutena käytössä, joita olemme käyneet läpi. Kävimme läpi millaisia tunteita heräsi näistä teoksista eli olivatko ne pelottavia, iloisia jne. Osa lapsista jopa nimesi taideteoksensa.

Menetelmät ja toteutus:

Vesiväripaperia, vesivärit, vettä, liimaa, liikkuvia silmiä. Käydään ensin läpi lapsen kanssa mitä ollaan tekemässä. (2 lasta kerrallaan) Sanallistetaan koko ajan tekemistä. Lapsella oli vesivärejä saatavilla, joita hän levitti paperille siveltimellä. Sen jälkeen lapsen taitojen mukaan liikuteltiin puhaltamalla pillillä värejä liikkeelle tai jos aivan pieni taapero kyseessä, hän keinutti paperia aikuisen avustuksella. Lopuksi liimasimme vielä silmät näille olioille.

Huomioita:

Tehtävä sopi hyvin ryhmämme 1,5–3,5-vuotiaille lapsille. Ryhmässä suurin osa lapsista ei puhu ikätason mukaisesti, joten kovin rikasta jatkokeskustelua emme saaneet aikaisesti. Aikuinen kuitenkin ohjasi sensitiivisesti lapsen tekemistä ja kannusti tätä omatoimiseen ilmaisuun. Lopuksi laitoimme taidetyöt aulaan esille, jotta vanhemmatkin saivat nähdä ja lapsi kokea onnistumisen tunteita kotiväeltä.

Aisti-iloittelua ja aurinkotuulta

Toiminnan tavoitteet:

Monin eri tavoin aistia värejä, ääntä ja kinesteettisesti tuntee erilaisia materiaaleja. Miten materiaalit liikkuu ja tuntuu käden tai jalan alla. Vauvan ilmeiden ja ilon ja ihmetyksen kautta tuoda elämyksellinen kokemus äidin ja vauvan välille.

Menetelmät:

Värien ja materiaalien moniaistinen kokemuksellisuus ja elämyksellisyys. Vuorovaikutus äidin/isän ja vauvan välillä.

Tunnelman huomiointi, mitä näet? Mitä kuulet? Miltä tuntuu erimateriaalit käden tai jalan alla? Miltä maaliaineet tuoksuu tai maistuu?

Toteutus:

Tila on rakenneltu siten, että siellä voi aistia monin eri tavoin. Virikemateriaaleina on erilaiset kankaat ja huivit. Erilaiset värivalot ja äänet. Paperi on valmiiksi teipattuna tilaan lattialle ja mukana tulevalle aikuiselle istumapaikka. Lopuksi vauva ja mukana oleva aikuinen pääsevät maalaamaan erilaisia materiaaleja käyttäen. Bluetoothkaiutin, josta voimme kuunnella aurinkomyrskyn ääntä.

1. Valmistam aamulla värit valmiiksi lasikulhoihin. Tähän teokseen värinä on perunajauholla suurustettu kiisseli, johon laitain sahramia keltaiseksi väriksi.
2. Toisena värinä on valkoinen helmiryyni
3. Lisäksi on punajuurirouhetta ja puolukoita

Ohjeistan aikuisen tulemaan tilaan ja katselemaan sekä tutkimaan yhdessä vauvan kanssa. Minä käyn kuljettamassa sifonkihuvia vauvan lähellä ja huomioin hänen ilmeitään ja reaktioita.

Seuraavaksi siirrymme tutkimaan värivaloja ja minkälaisen kokemuksen vauva siitä saa ja miten aikuinen reagoi vauvan reagointiin.

Lopuksi pyydän heidät paperin äärelle. Kaadan aluksi paperille keltaista sahramimaalia ja vauva saa maalata omaan tahtiinsa. Seuraavaksi käyn ripottelemassa paperille valkoista helmiryyniä ja vauva saa erilaisen aistikokemuksen ryyinin äänestä sen tipahdellessa paperille ja ryynin maalaamisesta.

Kysyn mukana olevalta aikuiselta haluaako hän vielä puolukkamaalia tai punajuurirouhetta paperille? Jos haluaa, niin käytämme niitä myös taideteokseen ja vauva saa maalata myös punaisen värin taideteokseensa.

Lopuksi ihastelemme taitelijan työnjälkeä ja kuuntelemme kaiuttimesta aurinkotuulen ääntä.

Kirsi Tuominen



Tähden tie

Toiminnan tavoitteet:

Yleissivistys. Ajattelu ja oppiminen, ihmettely. Lapsen osallisuuden edistäminen.

Vasun mukainen katsomuskasvatus, keskinäinen kunnioitus ja ymmärrys eri katsomuksia kohtaan. Tuetaan lapsen kulttuurisen ja katsomuksellisen identiteetin kehittymistä tasa-arvoisella kohtaamisella avartaan lapsen maailmankatsomusta. Vasun mukainen yhdenvertaisuus tutustua suomalaiseen juhlakulttuuriin. Valmius ymmärtää perinteitä ja niihin liittyviä tapoja ja käsitteitä. Ymmärrys kulttuurin ja uskonnon yhteydestä se traditiot ja symboliikka. Uskonto osana kulttuuria, kulttuuriperintöä, yhteiskuntaa ja yhteisön elämää. Opitaan, että joulun kristityille odotettu ja suuri juhla.

Menetelmät:

Ympäristön havainnointi, tutkiminen ja ihmettely. Tunnistaminen ja nimeäminen. Kerronta ja vuorovaihteinen havaintojen jakaminen, yhteinen pohdinta. Tiedon ja materiaalien etsiminen, kerääminen ja kokoaminen. Hienomotoriset - ja sommittelun taidot. Narujen ja lankojen kieputtaminen ja solmiminen. Pari- ja ryhmätyön taidot. Yhteistyö perheiden kanssa.

Toteutus:

Projektin/ työpajan omainen toteutus. Pieniä kokonaisuuksia usealle päivälle.

Aluksi kerrotaan lapsille, että joulun odotus alkaa aina adventista ja sana adventti tarkoittaa odotusta. Silloin avataan adventti -eli joulukalenterin ensimmäinen luukku ja siitä joulun odotus alkaa. Adventtina Kristityt odottavat Jeesuksen syntymää.

Joulun kertomuksessa, Betlehem nimisessä kaupungissa Maria ja Josef nimisille vanhemmille syntyy vauva joka saa nimekseen Jeesus. Jeesus syntyy eläinten tallissa ja hänet laitetaan nukkumaan seimeen, koska tallissa ei ollut sänkyä vastasyntyneelle. Seimi tarkoittaa eläinten heinäkaukaloa.

Jeesuksen syntymää oli odotettu pitkään. Odotettiin, että hänestä tulee ihmisille uusi ja parempi kuningas, Kristus nimeltään. Syntymän hetkellä, taivaalle tallin yläpuolelle syttyikin merkiksi suuri tähti. Tähteä kutsutaan Betlehemin tähdeksi ja joka vuosi adventtina, Betlehemin tähtiä alkaa näkyä ympäristössämme. Tähti muistuttaa Jeesuksen syntymästä.

Tutkitaan aluksi tähtiä kirjoista. Mitä tähdet ovat, minkälaisia nimiä tähdille on annettu? Miten tähtiä voi nähdä?

Piirretään erilaisia tähtiä ja leikataan tähtiä keltaisesta paperista. Tähdistä asetellaan erilaisia kuvioita jotka nimetään. Tehdään vessapaperirullista pikku kiikarit. Annetaan perheille tähtien bongaustehtävä. Missä ja kuinka monta tähteä he ovat löytäneet matkalla kotiin tai vaikka illalla ulkoillessaan.

Keskustellaan lasten kanssa havainnoista. Mistä tähtiä löytyi, lasketaan kuinka monta tähteä on yhteensä löydetty ja nimetään asioita sekä paikkoja josta ne löytyivät. Ihmetellään miten joulun tähtiä löytyy kaikkialta; joulutorttu on tähden muotoinen kuten tähtipiparikin, tähdet löytyy joulusukista ja lahjapapereista. Joulunäköä koristaa kukka, joulutähti sekin nimeltään. Kotona joulukuusen latvaan laitetaan perinteisesti tähti.

Tähtitutkimuksen loppuhuipennus on kepeistä askarreltu tähti pihakäyttöön. Tämä tehdään pari- tai ryhmätyönä yhdessä aikuisen kanssa. Ryhmässä voidaan tehdä useampi pieni tähti parityönä tai yksi iso tähti jota pääsee koko ryhmä työstämään. Työpajassa voi laulaa tähtiaiheisiä lauluja samalla kun kieputtelee koristeita keppeihin.

Kerätään pihalta ohuita keppejä joista sidotaan ensin kaksi kolmiota liittämällä ne toisiinsa, tähden muotoon. Puiset tähdet koristellaan kieputtamalla ja sitomalla niihin lankaa, nyöriä, piippurassia, huopaa tai mitä vaan koristeeksi sopivaa. Vanhat joulukoristeet tuovat juhlavuutta oksiin. Lopuksi tähden kieputetaan patterikäyttöiset jouluvalot ne ajastetaan ja tähdet nostetaan ulos pihaan valaisemaan tähden tietä kohti joulua. Lauletaan vielä avajaisten kunniaksi ”Tuiki, tuiki tähtönen”.

Huomioita:

Suunnitelma sopii 6-8vuotiaalle lapsille ja soveltaen viskariryhmiin. Tähden tie on toteutettu Vantaankosken seurakunnan iltapäiväkerhoryhmässä 6-8 vuotiailla koululaisilla. Tehtäviä ja tuokioita jaettiin useammalle päivälle adventin alkuun. Tavoitteet toteutuivat erinomaisesti.

Tytti Malinen



Oman nimen askartelu luonnonmateriaaleista

Toiminnan tavoitteet:

tutustuminen lähiympäristöön, oman nimen tunnistaminen, luonnonmateriaalien hyödyntäminen

Menetelmät:

retkellä liikkuminen, luonnonmateriaalien kerääminen, maalaus vesiväreillä

Toteutus:

Retkellä kerättiin yhdessä ryhmän kanssa luonnonmateriaaleja ja kerrottiin, että luonnonmateriaaleilla jokainen saa kirjoittaa/koristella oman nimen paperille. Retkellä tutustuimme lähiympäristöön ja mietimme mitä kaikkea voi hyödyntää nimen koristelussa. Mukaan kerättiin lehtiä, pieniä kiviä ja oksia/keppejä.

Retken jälkeen askartelua jatkettiin päiväkodilla, maalaamalla paperi vesiväreillä. Maalauksen kuivamisen jälkeen jokainen sai kirjoittaa oman nimen isoilla kirjaimilla paperille. Kirjaimet koristeltiin luonnonmateriaaleilla.

Oman nimen askartelun idea lähti ryhmän kiinnostuksesta kirjaimiin ja oman nimen kirjoittamiseen.

Huomioita:

Taideleikkikokeilua voi soveltaen käyttää eri-ikäisten kanssa. Isompien kanssa tavoitteena voi olla esimerkiksi oman nimen tunnistaminen ja kirjaimien harjoittelu, pienempien kanssa luonnonmateriaaleista voidaan muodostaa muuta kuin oma nimi.

Askartelun voi mahdollisesti toteuttaa retkellä, eli siellä kirjoitettaisiin esimerkiksi maahan ja siihen päälle jokainen saisi etsiä haluamansa materiaalit ja muodostaa kirjaimet.



Kuvaajan nimi:O

Muovailuvahan valmistaminen

Piia Pirskanen

Toiminnan tavoitteet:

Yhdessä tekeminen, ohjeiden kuunteleminen, hienomotoriikan vahvistaminen, havainnoiminen, kielellinen kehittyminen, aistien herätteleminen, kestävä kehitys ja vastuullinen kuluttaminen

Vasusta toteutuu ilmaisen monet muodot, kielten rikas maailma sekä tutkin ja toimin ympäristössäni.

Menetelmät:

Tarinan kuunteleminen Taitelija-Ketun (käsinukke) kanssa, tutkiminen ja oppiminen, nimeäminen ja sanoittaminen, aistien käyttäminen. Lapset itse pohtivat ja kokeilevat erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja keksien, tutkien ja leikkien.

Toteutus:

Helsingin kaupungilla on kestävä kehityksen tavoitteet ja kestävä tulevaisuuden tekeminen. Luetaan tarina Taitelija-Ketusta. Lähde: Kettu-kirja/ Helsingin kaupunki,

<https://helsinkioppii.hel.fi/julkaisut/kettu-kirja/>

Pienryhmässä muovailuvahan valmistaminen. Luetaan ohjeita ja mitataan aineet yhdessä. Kuvattu ohjeistus missä järjestyksessä aineksia sekoitetaan.

Tunnustellaan, tuoksutellaan ja nimetään ainekset. Muovailuvahan valmistumisen jälkeen vapaata muovailua.

Koko ajan yhdessä keskustellen ja pohtien.

Muovailuvaha jää ryhmään käytettäväksi.

Huomioita:

Hyödyt: rentouttaa, lievittää stressiä, auttaa keskittymään, lisää mielikuvitusta ja luovuutta, hienomotoriset taidot kehittyvät, voidaan hyödyntää oppimisen erialueilla sekä kannustaa leipomaan. Muovailu on pohjaton kaivo, siihen saa rakennettua vaikka kuinka paljon uusia ulottuvuuksia. Itse tehtynä osallistaa, tuo elämyksiä ja yhteistä iloa, on edullinen ja turvallinen sekä sopiva koostumus kaiken ikäisille. Toteutettu 2-4 v. ryhmässä. Muovailuvaha säilyy n. 2kk hyvänä ilmativiissä astiassa. Käsiä pesu myös ennen muovailua pienentää pöpöjen määrää taikinassa :)

Ohje: 4dl jauhoja, 2dl suolaa, 3rkl alunaa/sitruunahappoa, 5dl kiehuvaa vettä, 2-3rkl öljyä. Värjäykseen elintarvikeväriä.

1. vesi, öljy, (väri) 2. jauhot, suola, aluna/sitruunahappoa.



Omena-askartelu oikeasta omenasta

Niina Pylvänäinen

Toiminnan tavoitteet:

Lapset tutustuvat oikeaan omenaan eri aistein haistellen, maistellen, katsellen. Omenaa askarrellessa hienomotoriset taidot kehittyvät sekä silmä ja käden koordinaatio. Lapset ilmaisevat itseään ja ovat vuorovaikutuksessa toisten lasten ja aikuisten kanssa. Lapset pääsevät vaikuttamaan oman omenan tekoon ja osallistumaan toimintaan.

Menetelmät:

Tutkiminen ja ilmaiseminen

Toteutus:

Olin laittanut pöytiin valmiiksi vahaliinat, piirrustupaperit, vahaliidut ja omenat. Aluksi jokainen lapsi tuli omalle paikalleen ja alkoi tutkia omenaa pääasiassa katsellen ja haistellen, muutama uskalsi maistaa. Monet lapset epäilivät, ovatko omenat oikeita. Sanoin, että ovat ja olen juuri pessyt ne, voitte syödä. Sitten lapset alkoivat piirtää omenaa ja värittää niitä. Samoin värittivät toisen kerroksen. Kun tämä oli tehty, annoin cocktailtikun, jolla tehtiin "naarmuja" omenaan. Lopuksi omena leikattiin ja kirjoitettiin oma nimi taakse. Sitten lapset siivosivat jälkensä ja minä ripustin omenat puuhun.

Huomioita:

Toteutin askartelun 5-6- vuotiaille. Uskon, että onnistuisi pienemmillekin ainakin 4- vuotiaille. Ehkä joku 3- vuotiaskin selviytyisi, muttei pienemmille. Tehtävässä on aika monta vaihetta. Useimmat muistivat hyvin, vaikka olin kertonut sen aluksi. Muutamat lapset tarvitsivat väliohjeita muistutukseksi. Erityisryhmässä joku olisi saattanut jäädä syömään vain omenaa, eikä olisi muistanut tai halunnut askarrella. Lapset tekivät tarkkoja havaintoja tutkiessaan omenia esim. että niissä on kanta ja varsi ja että omenat ovat erimuotoisia. Kaikilla ei ole samanlaisia. Aivan kuin me ihmisetkin olemme erilaisia. Mielestäni tehtävää oli kiva tehdä. Yllätyin, kuinka lapset jaksoivat kuunnella ohjeet ja he tekivät askartelun rauhallisesti. Oltiin siis jakaannuttu kahteen eri huoneeseen ja kolmeen eri pöytään. Aikuisia oli neljä. Luulen, että tämä myös vaikutti siihen, että tilanne pysyi rauhallisena, koska aikuisia oli riittävästi ja lapset saivat heille kuuluvan huomion, eikä tarvinnut odotella kauaa.



Kelmumaalaus

Henna Salmelin

Toiminnan tavoitteet:

Tavoitteena oli tutustuttaa lapset kelmumaalaukseen, hienomotorisia taitoja harjoitellen (vesivärimaalauksella ja rypistelyllä), sekä samalla tutustua kahteen väriin; punaiseen ja keltaiseen.

Lopputuloksena päästiin luomaan syksyistä taidetta ja mukaan mahtui uusien taitojen oppimista, kokeilua, tutkimista, ihmettelyä, väreillä leikkimistä, sekä ilmaisuuden iloa.

Menetelmät:

Kuvataiteellinen ilmaisuus, tutkiminen, ihmettely

Toteutus:

Kelmumaalaukseen tarvittavat välineet: akvarelli-/vesiväripaperi, maalarinteippi, vesivärit, vesi, iso sivellin ja talouskelmu.

Teippaa paperi maalausalueeltaan ennen maalaamista. Maalatessa kannattaa käyttää paljon vettä ja kosteaa isoa pensseliä, jolla maalataan koko paperin alueelta. Kun maalaus on valmis, levitetään sen päälle kelmua. Kelmu tarttuu märkään työhön kiinni, jonka jälkeen lapset saavat rypistellä ja hypistellä kelmua kuinka haluavat. Sen jälkeen työ jätetään kuivumaan, mielellään yön yli. Kelmua ei kannata poistaa maalauksen päältä ennen kuin työ on kuiva. Kelmusta jää maalauksen pintaan hauskoja kuvioita.

Huomioita:

Kelmumaalaus toteutettiin alle 3-vuotiaiden ryhmässä, joten alkuun harjoittelimme vesiväreillä maalaamista aikuisen mallintamana ja opastamana, sekä tutustuimme väreihin. Tekniikka soveltuu siis kaikenikäisille, joilla sivellin pysyy kädessä 😊

Kelmumaalausidea löydetty netistä taidekoti.com sivustolta.



Keppinukketeatteri

Kirsi Nevalainen

Toiminnan tavoitteet:

Itseilmaisu, oma luovuus, yhteistyö, vuorottelu, hienomotoriikka

Vasun osa-alueet: Kielten rikas maailma, ilmaisun monet muodot, minä ja meidän yhteisömme, ajattelu ja oppiminen, kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, osallistuminen ja vaikuttaminen

Menetelmät:

Askartelu ja draama/ilmaisu

Toteutus:

Ensin katsotaan aikuisten esittämänä keppinukketeatteria. Toimii alustuksena ja antaa lapsille mallia miten keppinukeilla leikitään. Lapsilla ei välttämättä ole kokemusta teatterista ja keppinukketeatterista.

Seuraavaksi jokainen saa piirtää paperille haluamansa hahmon ja leikata sen irti. Hahmo laminoidaan kestävämmäksi ja taakse kiinnitetään grillitikku teipillä tai kuumaliimalla. Grillitikun päähän kiinnitetään pieni massapallo tai helmi. Massapallosta on helpompaa pitää kiinni ja se tekee myös tikusta turvallisemman.

Kuvassa on valmis nukketeatterilava (lupakysymys), mutta lasten kanssa voi tehdä esimerkiksi pahvilaatikosta oman lavan, johon tehdään lasten kanssa lavastukset esim. puita ja taustamaisemaa.

Lapset saavat vapaasti tehdä omia teatteriesityksiään ja esittää niitä muille lapsille ja aikuisille. Esityksiä voi kuvata ja katsoa niitä lasten kanssa yhdessä ja liittää esittävien lasten sähköisiin kasvunkansioihin, jos lapsilla on kuvausluvut.

Teatterileikin jatkuessa pidempään teatteriin voidaan tehdä lisää hahmoja ja teatterin lavastuksia muuttaa

Huomioita:

Keppinukketeatteri sopii yli kaksivuotiaille. Isommat osaavat piirtää hahmoja. Pienet piirtävät oman näkemyksensä ja siihen voidaan kiinnittää halutessa tarrasilmät. Pienetkin voivat esittää teatteria, vaikka eivät haluaisi puhua. Jo hahmon liikuttaminen lavasteissa on esittämistä.



Lapsilähtöinen nukketeatteri

Camila Morales

Toiminnan tavoitteet:

Hyödyntää lasten intoa piirtämiseen, omien hahmojen luominen, sadutusta pienryhmissä omia hahmoja käyttäen, suomen kielen sanaston rikastuttamista, ryhmän tarinan esittäminen nukketeatterin kautta toisille ryhmille, tutustuminen nukketeatteriin, nukketeatteriesityksen valmistus ja esiintymisen harjoittelua, yhdessä toimimista.

VASU; ajattelu ja oppiminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, osallisuus ja vaikuttaminen

Menetelmät:

Tutkiminen, kuvataiteellinen ja kielellinen ilmaisu, draama

Toteutus:

Tutustutaan yhdessä nukketeatteriin (youtube ja opettajan esitys). Käydään keskustelua nukketeatterista ja nähdyistä tarinoista. Lapset jaetaan ikätasoisin pienryhmiin (2 ryhmää 5v, ja 2 ryhmää 6 v.). Ensin lapset piirtävät hahmoja ja ne laminoidaan. Sen jälkeen lapset valitsevat pienryhmissä esityksessä käytettävät hahmonsensa. Hahmoihin kiinnitetään liimalla tikut, jotta niitä voidaan liikutella esityksessä. Kun hahmot on valittu aloitetaan sadutus. Jokainen ryhmä keksii oman satunsa. Keskustellemme oman ryhmän sadun aihetta ja harjoitellamme siihen liittyvää sanastoa (S2).

Kun satu on valmis, harjoitellamme tarinan esittämistä hahmoilla. Valmistamme esitystä varten näyttämön ja pohdimme tarinan ympäristöä. Tarinat esitetään muille ryhmille. Harjoitellamme kuuntelemaan esitystä loppuun.

Huomioita: Lapset olivat innoissaan tekemisestä alusta asti, koska se lähti heidän omasta tekemisestä innosta. Sadutus vaiheessa oli suuria eroja kielellisissä taidoissa, joka oli huomioitava. Ryhmät pitivät yllättävän paljon esiintymisestä, koska se tehtiin yhdessä, oman pienryhmän kanssa. Kukaan ei varsinaisesti joutunut olemaan yksin muiden edessä. Hahmot kerättiin laatikkoon, joka unohtui hyllylle. Huomasimme, että lapset hakivat oma-aloitteisesti laatikon ja esittivät toisilleen tarinoita hahmoilla. Tästä muodostui tämän jälkeen yksi leikkipiste ja sille luotiin oppimisympäristöstä paikka.



Kuvaajan nimi: Camila Morales

Toiminnan tavoitteet:

Tarjota lapsille kokemisen, tekemisen, oivaltamisen ja onnistumisen iloa. Tutustutaan toiminnan avulla moniaistillisesti eri taiteenlajeihin ja yhdistetään näitä toiminnassa: näyttämötaide, kuvataide, musiikki, sanataide ja tanssi. Toiminnan avulla edistetään kielellisten taitojen kehittymistä, tuetaan mielikuvituksen, ilmaisun, myönteisen minäkäsityksen, itseluottamuksen ja keskittymiskyvyn kehittymistä. Tekemisen kautta harjoitellaan silmän ja käden koordinaatiota, tunnetaitoja sekä vahvistetaan hienomotorisia taitoja. Yhdessä toimimalla vahvistetaan ryhmää, tuetaan osallisuutta, kehitetään yhteistyötaitoja, harjoitellaan vastavuoroisuutta ja kehitetään empatiakykyä.

Menetelmät:

Taiteellinen ilmaisu musiikin, draaman ja kädentaitojen ja kuvallisen ilmaisun keinoin. Piirtäminen, maalaaminen, askartelu, sadutus, improvisaatio, tutkiminen, draamaleikki, video- ja valokuvaaminen, työpajat, pienryhmätoiminta.

Toteutus:

Katsotaan aluksi yhdessä keppinukketeatteri-esitys, jonka jälkeen lapset saavat keksiä seuraavan esityksen juonen. Tarvittaessa autetaan apukysymysten avulla viemään juonta eteenpäin. Esitysten jälkeen tutustutaan nukkeihin ja pohditaan miten ja millaisista materiaaleista nuket on rakennettu. Jokainen lapsi saa suunnitella ja toteuttaa omat keppinuket piirtämällä tai maalamalla kartongille haluamansa hahmot. Hahmot leikataan irti kartongista ja tämän jälkeen nuket kannattaa laminoida, jotta ne kestäisivät paremmin esityksissä ja leikeissä. Laminoimisen jälkeen nuket kootaan valmiiksi ja takapuolelle liimataan tikut esittämistä varten.

Lapset suunnittelivat ja toteuttivat yhdessä ryhmätöinä pahvilaatikoista teatterit ja näiden rekvisiitat. Teatteria varten leikkasimme pahvilaatikosta yhden sivun kokonaan pois ja teimme ”kattoon” reikiä, josta pystyy laittamaan nuket teatterin sisälle. Teatterin lavalle syntyi rekvisiittaa retkeltä kerätyistä luonnon materiaaleista sekä kierrätysmateriaaleista askartelemalla. Teattereiden valmistumisen jälkeen jokainen sai leikkiä teatterilla ja esittää muille omia itse keksimiä tarinoita. Teimme myös sadutusta, jonka pohjalta teimme pienryhmissä tarinoita, joita toiset lapset esittivät ja toiset ottivat joko videoita tai valokuvavivat esityksiä. Tarinoita voi esittää myös muiden ryhmien lapsille sekä näyttää kuvattua materiaaleja vanhemmille.

Huomioita:

Keppinukke projekti soveltuu hyvin monen ikäisille lapsille soveltaen. Aikuisen apua saattaa tarvita esim. leikkaamisessa ja vaikka tarinan keksimisessä. Teatteria voi esittää myös ilman sanoja, joten se sopii myös lapsille, joilla on haasteita kielen kehityksessä. Aikuisen voi lukea tuttua satua, jonka lapset esittävät tai taustalle voi laittaa myös pelkkää musiikkia, ja lapset esittävät sen tahdissa omaa esitystä. Keppinukkejen avulla voi myös käsitellä ryhmälle ajankohtaisia asioita ja harjoitella tärkeitä tunne- ja vuorovaikutustaitoja. Keppinuket eivät vaadi kalliita materiaaleja ja ne ovat helposti toteutettavia. Nukkeja voi tehdä monista materiaaleista ja vaikka leikata lehdistä valmiita kuvia, jos lapsia ei halua itse piirtää omaa nukkea. Tästä voi tehdä yksittäisen toiminnan tai laajemman projektin, johon voi liittää mukaan useita VASUN mukaisia oppimisen alueita.

Luoto-koulutus 2022 Laurea ammattikorkeakoulu

Keppinukketeatteri

Nina Väyrynen



Maitotaidetta

Susana Donoso- Granqvist

Toiminnan tavoitteet: Herättää lapsessa uteliaisuuden, mielikuvituksen, oppimisen ja tutkimisen ilo.

Menetelmät: Tiede ja taide tarinan kautta. Tämä tuokio kuuluu Kide Science sarja.

Toteutus:

- Lue lapsille tarina joista puhutaan maidosta ja robotista.
- Kaadetaan maitoa lautaselle
- Mitataan pipetillä kolme pisaraa jokaista väriä elintarvikeväriä maidon pinnalle
- Käytä hammastikkuja kuin kynällä piirtämään maitoon pinnalle, sekoittamalla elintarvikeväriä pisaroita, ihaillaan kauniita kuvioita ja nautitaan esteettisestä elämyksestä
- Havainnoidaan astiaanpesuainetta ja tehdään tulkinta, mitä aine on
- Kasta pumpulipuikon toinen pää astiapesuaineeseen
- Kosketa pumpulipuikolla maidon pinta keskellä lautasta ja hämmästy huomatessasi kun astiapesuainetta hajottaa maidon pinala olevan pintajännityksen .

Huomioita: Kun esikouluryhmässä on paljon lapsia, joilla on muut äidinkieli kuin suomi, niin käytämme kuvatuksi jokaisesta prosessin vaiheesta.

